

Bijlagen bij SCP-rapport

Zorg vragen of zorg dragen?

Een verkenning van de invloed van netwerken en inkomen op het gebruik van langdurige zorg door Nederlandse 55-plussers

Isolde Woittiez
Evelien Eggink
Debbie Verbeek-Oudijk
Alice de Boer

Bijlage A Prestaties van de groepsindelingen voor hulpbehoefte en zorgpotentieel.....	2
A.1 Prestatie van het hulpbehoefte-model	2
A.2 Prestatie van het zorgpotentieel-model.....	3
Bijlage B Relatie tussen hulpbehoeftegroepen en persoonskenmerken.....	5
Bijlage C Marginale effecten zorggebruik	6
C.1 Alle hulpbehoevende 55-plussers.....	6
C.2 Licht hulpbehoevende 55-plussers	8
C.3 Matig hulpbehoevende 55-plussers.....	10
C.4 Ernstig hulpbehoevende 55-plussers.....	12
C.5 Ernstig hulpbehoevende 55-plussers met dementie	14
Bijlage D Zorggebruik naar zorgpotentieel-kenmerken respondenten	16
Literatuur bijlagen	18

Bijlage A

Prestaties van de groepsindelingen voor hulpbehoefte en zorgpotentieel

A.1 Prestatie van het hulpbehoefte-model

De indeling in hulpbehoefte-groepen is gebaseerd op de variabelen fysieke beperkingen in drie klassen (licht/matig/ernstig; de niet beperkten doen niet mee), cognitieve beperkingen, psychische beperkingen, de subjectieve gezondheid, de ervaren belemmering in de dagelijkse werkzaamheden door pijn en de comorbiditeit, gemeten door het aantal aandoeningen dat iemand heeft. Het model is geschat met Mplus (Muthén en Muthén 2010).

Er zijn verschillende criteria om de keuze voor het aantal groepen te baseren maar over het algemeen worden het Bayesiaanse informatie criterium (BIC) en het aangepaste Bayesiaanse informatie criterium ABIC gezien als de betere maten (Yang 2006). Er geldt voor het BIC en ABIC: hoe kleiner hoe beter het model de gegevens beschrijft. Een ander criterium is de Lo-Mendell *p-waarde* die de kans weergeeft dat data gegenereerd zijn door een model met 1 klasse minder dan het geschatte model; als de *p-waarde* bij $k-1$ groepen significant is, dan is het model met k klassen beter dan met $k-1$. Entropie is een maat die aangeeft hoe goed de klassen te onderscheiden zijn op basis van de geschatte kans op een bepaalde klasse. Hoe dichter de waarde bij 1 ligt, hoe beter het model de klassen onderscheidt. Verder is bepalend of het aantal waarnemingen per klasse voldoende groot is en dat er niet teveel parameters op een grenswaarde worden geschat. De beslissing over het aantal latente klassen is op basis van al deze overwegingen genomen (zie o.a Masyn 2013).

Tabel A.1 Keuze van aantal groepen hulpbehoefte

# klassen	2	3	4	5	6
Log likelihood	-13960	-13664	-13525	-13447	-13406
# parameters	25	38	51	64	77
BIC	28120	27633	27459	27407	27428
ABIC	28041	27512	27297	27204	27184
AIC	27970	27405	27152	27023	26966
$z^* \log \text{lik} (k \text{ versus } k-1)$	1812	585	276	154	82
Lo-Mendell- <i>p-waarde</i>	0,00	0,00	0,29	0,27	0,68
Entropie	0,66	0,77	0,69	0,68	0,71

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

De entropie en de Lo-Mendell-*p-waarde* wijzen op 3 groepen (zie tabel A.1). De BIC en de ABIC is voor de indeling in vijf groepen het kleinst. Een indeling in vijf groepen zou echter leiden tot groepen met weinig waarnemingen en bovendien zijn er dan veel parameters geschat op hun grenswaarde. Tevens is de entropie nog kleiner voor vijf klassen dan voor vier klassen. Daarom hebben we voor een indeling in vier groepen gekozen.

Om aan te geven hoe goed het model presteert kijken we naar de matrix die de indeling in de latente klasse via grootste kans (kolom) naar de gemiddelde kans (rij) weer geeft (tabel A.2). Het model doet het goed wanneer de diagonaal-waarden groot zijn.

Over het algemeen deelt het model de klassen vrij goed in. De diagonaal-elementen (dus de kans op de ‘juiste’ indeling) varieert tussen 78% voor klasse 1 en 98% voor klasse 4. Personen ingedeeld in klasse 4 hebben een zeer kleine kans op de andere klassen (de niet-diagonale waarden in de kolom zijn klein). Het model heeft iets meer moeite om klasse 1, 2 en 3 te onderscheiden, maar ook daar is de kans op een ‘verkeerde’ indeling maximaal 15%.

Tabel A.2 Kans op hulpbehoefteklasse naar indeling in hulpbehoefteklassen (kolom), gewogen, n = 2993 (in procenten)

	ingedeeld bij klasse 1	ingedeeld bij klasse 2	ingedeeld bij klasse 3	ingedeeld bij klasse 4
kans op klasse 1	78,4	14,5	14,9	1,4
kans op klasse 2	11,7	82,0	2,5	0,7
kans op klasse 3	9,6	3,0	82,6	0,3
kans op klasse 4	0,3	0,4	0,0	97,6

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

Gegeven de kenmerken die de groepen bepalen noemen we verder groep 1: matig hulpbehoevend, groep 2: ernstig hulpbehoevend, groep 3: licht hulpbehoevend en groep 4: ernstig hulpbehoevend met dementie (zie verder hoofdstuk 2)

We hebben ook nog allerlei andere varianten uitgetoetst. Eén variant betreft het basismodel maar dan zonder hulpmiddelen. Die gaf een indeling van drie groepen. Het meenemen van de aandoeningen leidde ertoe dat het aantal groepen veel groter werd (zeven of meer). Gezien de kleine aantallen hebben we niet voor deze variant gekozen. Als we in de basisvariant medische hulp vervangen door zijn twee onderdelen (specialistenbezoek en ziekenhuisbezoek) gaat de entropie sterk omlaag (naar 0,68). Dat geldt ook als de basisvariant wordt uitgebreid met depressie en urogenitaal.

A.2 Prestatie van het zorgpotentieel-model

De indeling in zorgpotentieel-groepen is gebaseerd op de variabelen contactfrequentie met kinderen, familie, vrienden, leefsituatie (samenwonend, weduwe, alleen) en reistijd tot familie (minder dan 30 minuten). De beslissing over het aantal latente klassen is weer genomen op basis van de verschillende criteria.

Tabel A.3 Keuze van aantal groepen zorgpotentieel

# klassen	2	3	4	5
Log likelihood	-10876	-10830	-10803	-10790
# parameters	15	23	31	39
BIC	21872	21843	21854	21892
ABIC	21824	21770	21756	21768
AIC	21782	21705	21668	21658
2*log lik (k versus k-1)	641	91	52	26
Lo-Mendell -waarde	0,00	0,08	0,25	0,85
Entropie	0,53	0,53	0,57	0,64

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

De ABIC is voor de indeling in vier groepen het kleinst, maar het verschilt niet veel met de indeling in drie groepen (tabel A.3). De BIC is voor drie groepen het kleinst. Op basis van de ABIC en de entropie, hebben we voor een indeling in vier groepen gekozen.

De entropie van 0,57 is vrij laag en gaf al aan dat het model wat meer moeite heeft de groepen in te delen dan bij het model voor de hulpbehoefte. Klasse 2 en 4 zijn minder goed te onderscheiden dan klasse 1 en 3: zij hebben een lagere diagonaal waarde, en dus meer kans op “verkeerde” indeling (tabel A.4). Met name is de kans op klasse 1 voor personen die ingedeeld zijn bij klasse 2 hoog, evenals de kans op klasse 3 voor personen die zijn ingedeeld bij klasse 4.

Tabel A.4 Kans op hulpbehoefteklasse naar indeling in hulpbehoefteklassen (kolom), gewogen, n = 2993 (in procenten)

	ingedeeld bij klasse 1	ingedeeld bij klasse 2	ingedeeld bij klasse 3	ingedeeld bij klasse 4
kans op klasse 1	74,7	24,1	12,0	7,8
kans op klasse 2	6,4	69,4	0,1	0,0
kans op klasse 3	16,8	6,5	77,5	28,5
kans op klasse 4	2,1	0,0	10,3	63,7

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

Bijlage B

Relatie tussen hulpbehoeftegroepen en persoonskenmerken

Tabel B.1 Demografische kenmerken van de 55-plusbevolking als geheel, en met een beperking 2007/2008 (verticaal geperceenteerd) n = 2993

	55-plus met een beperking	55-plus
leeftijd		
< 70	43,7	62,3
70-84	45,1	32,1
≥ 85	11,2	5,6
geslacht		
man	37,9	46,3
vrouw	62,1	53,7
opleiding		
laag (hooguit lager onderwijs)	30,5	22,1
midden laag (lbo, mavo, mulo)	39,5	39,6
midden hoog (mbo, havo, vwo, hbs)	17,4	20,5
hoog (hbo, universiteit)	12,6	17,7

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'o8/'09), SCP-bewerking

Tabel B.2 Relatie tussen hulpbehoefte en persoonskenmerken van 55-plussers met een beperking, 2007/2008 (verticaal geperceenteerd) n = 2993

	licht	matig	ernstig	ernstig met dementie
< 70	ref	ref	ref	ref
70-84	-0,11 ***	-0,06 *	0,07 **	0,03 ***
≥ 85	-0,19 ***	-0,16 ***	0,15 ***	0,17 ***
man	ref	ref	ref	ref
vrouw	-0,11 ***	-0,06 *	0,07 **	0,03
laag	ref	ref	ref	ref
midden-laag	-0,11 ***	-0,06 *	0,07 **	0,03
midden-hoog	0,1 ***	0,01	-0,12 ***	-0,03 *
hoog	0,11 ***	0,03	-0,16 ***	-0,03 *

R2 ongewogen 0,07

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'o8/'09), SCP-bewerking

Bijlage C Marginale effecten zorggebruik

C.1 Alle hulpbehoevende 55-plussers

Tabel C.1 Marginale effecten zorggebruik op hulpbehoefte, zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, 55-plussers met beperkingen (n = 2993)^{a, b, c}

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huis- houdelijke hulp	thuiszorg	thuiszorg combi	verblijf
hulpbehoefte						
licht	ref	ref	ref	ref	ref	ref
matig	-0,01	0,02	0,05 *	0,02	0,00	-0,03 ***
ernstig	-0,28 ***	0,04	0,07 **	0,14 ***	0,08 ***	0,04 ***
ernstig met dementie	-0,34 ***	-0,06 *	-0,07 **	0,06	0,05	0,34 ***
zorgpotentieel						
kwetsbaar	ref	ref	ref	ref	ref	ref
vrienden	0,04	0,05	-0,03	-0,02	0,01	-0,03
kinderen	0,07 *	0,02	-0,04	-0,02	0,00	-0,01
divers	0,21 ***	0,04	-0,04	-0,02	0,01	-0,14 ***
inkomen						
laag	ref	ref	ref	ref	ref	ref
midden	0,04 **	0,03	-0,05 *	0,00	0,02	-0,02 **
hoog	0,08 ***	0,07 **	-0,12 ***	0,02	0,01	-0,06 ***
persoonskenmerken						
leeftijd						
< 70	ref	ref	ref	ref	ref	ref
70-84	-0,25 ***	0,06 ***	0,04 *	0,06 ***	0,04 **	0,05 ***
≥ 85	-0,45 ***	0,01	0,08 *	0,05	0,07 *	0,27 ***
geslacht						
man	-0,06 ***	0,04 *	0,07 ***	0,01	0,01	-0,01
vrouw						
opleiding						
laag	ref	ref	ref	ref	ref	ref
midden laag	0,02	-0,02	0,00	0,00	-0,01	0,01
midden hoog	0,03	0,02	0,02	-0,03	-0,06 ***	0,00
hoog	0,02	0,00	0,00	-0,03	-0,02	0,02
R ² ongewogen	0,38					

a Multinomiale logit analyse.

b Thuiszorg omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging zonder informele of particuliere hulp; thuiszorg combi omvat de publiek gefinancierde thuiszorg gecombineerd met informele of particuliere hulp.

c * = significant op 10% niveau; ** = significant op 5% niveau; *** = significant op 1% niveau.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

Tabel C.2 Marginale effecten zorggebruik op kenmerken van hulpbehoefte, zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, 55-plussers met beperkingen (n = 2862) ^{a,b,c}

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huishoudelijke hulp	thuiszorg	thuiszorg combi	verblijf	
hulpbehoefte							
fysieke beperkingen							
licht	ref	ref	ref	ref	ref	ref	
matig	-0,17 ***	0,01	0,02	0,04 ***	0,00	0,10 ***	
ernstig	-0,29 ***	-0,03	-0,03	0,05 ***	0,02	0,28 ***	
cognitieve beperkingen							
psychisch	0,01	-0,03	-0,05 ***	-0,01	0,00	0,07 ***	
beperkingen	0,00	-0,02	0,01	0,01	-0,01 *	0,02	
subjectieve gezondheid							
goed	ref	ref	ref	ref	ref	ref	
gaat wel	0,02	0,00	0,02	0,01	0,01	-0,06 ***	
slecht	0,00	0,02	0,01	0,02	0,00	-0,05 ***	
belemmeringen door pijn							
niet	ref	ref	ref	ref	ref	ref	
beetje	0,00	0,01	0,01	0,00	-0,01	-0,02	
veel	-0,02	0,02	0,03 *	0,01	0,01	-0,05 **	
proxy	-0,13	-0,01	-0,03	-0,03	-0,03	0,23	
aantal aandoeningen							
0 of 1	ref	ref	ref	ref	ref	ref	
2	0,00	0,00	-0,02	0,01	0,01	0,01	
3	0,00	0,00	-0,02	0,00	0,01	0,01	
≥ 4	-0,03	0,01	-0,01	0,00	0,01	0,02	
zorgpotentieel							
contacten minstens wekelijks							
kinderen	-0,01	-0,01	0,00	0,00	-0,01 *	0,04 ***	
familie	-0,03 *	0,01	-0,02 *	0,01	-0,01	0,04 ***	
vrienden	0,02	0,01	0,03 **	0,01	0,01	-0,08 ***	
leefsituatie							
samenwonend							
gezonde partner	ref	ref	ref	ref	ref	ref	
samenwonend							
beperkte partner	-0,17	0,00	0,01	-0,07	-0,07	0,31	
alleenstaand	-0,30	-0,01	-0,02	-0,06	-0,09	0,48	
verweduwd	-0,31	0,00	0,02	-0,05	-0,08	0,43	
reistijd familie							
< 30 minuten	0,01	0,02	0,00	0,00	0,01	-0,03 **	
inkomen							
laag	ref	ref	ref	ref	ref	ref	
midden	-0,01	0,01	-0,01	0,01	0,01	-0,02	
hoog	0,01	0,04 **	-0,04 ***	0,03 *	0,01	-0,05 **	
persoonskenmerken							
leeftijd							
< 70	ref	ref	ref	ref	ref	ref	
70-84	-0,11 ***	0,03 **	0,00	0,00	0,00	0,07 ***	
≥ 85	-0,18 ***	-0,01	-0,02	-0,02	0,01	0,21 ***	
geslacht							
man	-0,02	0,02 *	0,03 **	0,00	0,01	-0,04 ***	
vrouw							
opleiding							
laag	ref	ref	ref	ref	ref	ref	
midden laag	0,01	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,01	
midden hoog	0,01	0,01	0,00	0,00	-0,02 **	0,00	
hoog	0,03	0,00	0,01	-0,01	-0,01	-0,02	
R ² ongewogen	0,54						

a Multinomiale logit analyse.

b Thuiszorg omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging zonder informele of particuliere hulp; thuiszorg combi omvat de publiek gefinancierde thuiszorg gecombineerd met informele of particuliere hulp.

c * = significant op 10% niveau; ** = significant op 5% niveau; *** = significant op 1% niveau.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

C.2 Licht hulpbehoevende 55-plussers

Tabel C.3 Marginale effecten zorggebruik op zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, licht hulpbehoevenden (n = 852)^{a, b, c}

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huishoudelijke hulp	AWBZ-zorg
zorgpotentieel				
kwetsbaar	ref	ref	ref	ref
vrienden	0,14	-0,03	0,01	-0,06
kinderen	0,13	-0,04	0,04	-0,06
divers	0,34 ***	-0,04	-0,05	-0,11 *
inkomen				
laag	ref	ref	ref	ref
midden	0,11 ***	0,04	-0,05	-0,05 *
hoog	0,14 ***	0,03	-0,10 ***	-0,01
persoonskenmerken				
leeftijd				
< 70	ref	ref	ref	ref
70-84	-0,31 ***	0,11 ***	0,02 *	0,09 ***
≥ 85	-0,71 ***	0,03	0,06 ***	0,47 ***
geslacht				
man	ref	ref	ref	ref
vrouw	-0,05	0,05	0,03	0,00
opleiding				
laag	ref	ref	ref	ref
midden laag	0,04	0,00	-0,02	-0,02
midden hoog	0,06	0,04	-0,02	-0,07 *
hoog	0,10 *	0,04	-0,09 ***	-0,04
R ² ongewogen	0,35			

a Multinomiale logit analyse.

b AWBZ-zorg omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging met of zonder informele of particulier hulp en verblijf.

c * = significant p < 0,10; ** = significant p < 0,05; *** = significant p < 0,01.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

Tabel C.4 Marginale effecten zorggebruik op kenmerken van zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, licht hulpbehoevenden (n = 819)^{a, b, c}

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huishoudelijke hulp	AWBZ-zorg
zorgpotentieel				
contacten minstens wekelijks				
kinderen	0,00	-0,06 *	0,07 **	-0,01
familie	-0,01	0,03	-0,03	0,00
vrienden	0,09 ***	-0,02	0,02	-0,05 *
leefsituatie				
samenwonend gezonde partner				
samenwonend beperkte partner	-0,14 **	0,05	0,03	0,02
alleenstaand	-0,36 ***	0,03	0,10 **	0,11 **
verweduwd	-0,40 ***	0,08	0,12 **	0,12 ***
reistijd familie				
<30 minuten	0,00	0,04	-0,02	0,00
inkomen				
laag				
midden	0,03	0,06	-0,03	-0,03
hoog	0,07 *	0,04	-0,09 ***	0,01
persoonskenmerken				
leeftijd				
< 70		ref	ref	ref
70-84	-0,28 ***	0,10 ***	0,01	0,09 ***
≥ 85	-0,51 ***	0,01	0,04	0,36 ***
geslacht				
vrouw	0,00	0,04	0,00	-0,02
opleiding				
laag				
midden laag	0,01	0,00	-0,01	-0,01
midden hoog	0,01	0,05	-0,01	-0,05
hoog	0,05	0,04	-0,08 ***	-0,02
R ² ongewogen	0,47			

a Multinomiale logit analyse.

b AWBZ-zorg omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging met of zonder informele of particulier hulp en verblijf.

c * = significant p < 0,10; ** = significant p < 0,05; *** = significant p < 0,01.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

C.3 Matig hulpbehoevende 55-plussers

Tabel C.5 Marginale effecten zorggebruik op kenmerken van zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, matig hulpbehoevenden (n = 599)^{a, b, c}

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huishoudelijke hulp	AWBZ-zorg
zorgpotentieel				
kwetsbaar	ref	ref	ref	ref
vrienden	0,01	0,06	-0,10	0,00
kinderen	0,06	0,01	-0,09	0,01
divers	0,16	0,00	-0,07	-0,07
inkomen				
laag		ref	ref	ref
midden	0,03	0,00	-0,08	0,06 *
hoog	0,13 **	0,04	-0,17 ***	0,01
persoonskenmerken				
leeftijd				
< 70				
70-84	-0,30 ***	0,04	0,12 ***	0,09 ***
≥ 85	-0,63 ***	-0,01	0,16 *	0,33 ***
geslacht				
man	ref	ref	ref	ref
vrouw	-0,14 ***	0,06	0,13 **	-0,01
opleiding				
laag	ref	ref	ref	ref
midden laag	0,09 *	-0,05	0,03	-0,06
midden hoog	0,07	0,03	0,02	-0,11 **
hoog	-0,01	0,02	0,02	-0,03
R ² ongewogen	0,12			

a Multinomiale logit analyse.

b AWBZ-zorg omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging met of zonder informele of particulier hulp en verblijf.

c * = significant p < 0,10; ** = significant p < 0,05; *** = significant p < 0,01.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

Tabel C.6 Marginale effecten zorggebruik op kenmerken van zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, matig hulpbehoevenden (n = 583)^{a, b, c}

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huishoudelijke hulp	AWBZ-zorg
zorgpotentieel				
contacten minstens wekelijks				
kinderen	-0,03	0,02	-0,03	0,04
familie	-0,07 *	-0,03	-0,01	0,06 *
vrienden	0,04	0,01	0,04	-0,04
leefsituatie				
samenwonend gezonde partner		ref	ref	ref
samenwonend beperkte partner	-0,12 *	0,07	0,03	-0,01
alleenstaand	-0,32 ***	0,08	0,04	0,08
verweduwd	-0,29 ***	0,04	0,09 *	0,10 *
reistijd familie				
< 30 minuten	0,03	-0,02	-0,01	0,01
inkomen				
laag		ref	ref	ref
midden	0,00	0,00	-0,07	0,06
hoog	0,08	0,06	-0,15 ***	0,01
persoonskenmerken				
leeftijd				
< 70		ref	ref	ref
70-84	-0,23 ***	0,04	0,10 **	0,08 **
≥ 85	-0,45 ***	-0,01	0,14 *	0,22 **
geslacht				
man		ref	ref	ref
vrouw	-0,09 *	0,07	0,09 *	-0,03
opleiding				
laag		ref	ref	ref
midden laag	0,10 *	-0,05	0,01	-0,06
midden hoog	0,07	0,04	0,01	-0,10 **
hoog	0,03	0,01	0,01	-0,03
R ² ongewogen	0,29			

a Multinomiale logit analyse.

b Thuiszorg of verblijf omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging met of zonder informele of particulier hulp en verblijf.

c * = significant $p < 0,10$; ** = significant $p < 0,05$; *** = significant $p < 0,01$.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

C.4 Ernstig hulpbehoevende 55-plussers

Tabel C.7 Marginale effecten zorggebruik op kenmerken van zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, ernstig hulpbehoevenden (n = 907)^{a, b, c}

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huishoudelijke hulp	thuiszorg	thuiszorg combi	verblijf
hulpbehoefte						
licht		ref	ref	ref	ref	ref
matig		ref	ref	ref	ref	ref
ernstig	0,06 **	-0,02	-0,07	-0,03	-0,02	0,04 ***
ernstig met dementie	0,18 ***	0,09 *	-0,05	-0,01	0,01	0,34 ***
zorgpotentieel						
kwetsbaar		ref	ref	ref	ref	ref
vrienden		0,692	-0,314	0,149	0,504	-0,03
kinderen	0,00	0,05	-0,07	0,02	0,06	-0,01
divers	0,04	0,24 **	-0,15 **	-0,03	0,04	-0,14 ***
inkomen						
laag		ref	ref	ref	ref	ref
midden	-0,26 ***	0,05	0,00	0,11 *	0,04	-0,02 **
hoog	-0,33 ***	-0,01	-0,04	-0,05	0,11	-0,06 ***
persoonskenmerken						
leeftijd	-0,05 **	0,01	0,06	0,07	0,00	
< 70		0,707 *	0,945 **	1,037 ***	0,673	ref
70-84						0,05 ***
≥ 85		ref	ref	ref	ref	0,27 ***
geslacht	-0,03	-0,01	0,01	0,05	0,03	
man	0,01	-0,07	0,13	0,00	-0,09 *	-0,01
vrouw	-0,02	-0,08	0,18	-0,05	-0,06	
opleiding						
laag		ref				ref
midden laag		0,19				0,01
midden hoog	0,03	0,02	0,02	-0,03	-0,06 ***	0,00
hoog	0,02	0,00	0,00	-0,03	-0,02	0,02
R ² ongewogen	0,38					

a Multinomiale logit analyse.

b Thuiszorg omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging zonder informele of particuliere hulp; thuiszorg combi omvat de publiek gefinancierde thuiszorg gecombineerd met informele of particuliere hulp.

c * = significant p < 0,10; ** = significant p < 0,05; *** = significant p < 0,01.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

Tabel C.8 Marginale effecten zorggebruik op kenmerken van zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, ernstig hulpbehoevenden (n = 874)^{a, b, c, d}

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huishoudelijke hulp	thuiszorg	thuiszorg combi	verblijf
hulpbehoefte						
licht	ref	ref	ref	ref	ref	ref
matig	-0,02	-0,02	-0,01	-0,02	-0,02	0,09 ***
ernstig	-0,05 **	0,03 *	-0,05 **	-0,01	-0,01	0,09 ***
ernstig met dementie	0,00	0,03	0,06 **	0,03	0,03	-0,15 ***
zorgpotentieel						
kwetsbaar		ref	ref	ref	ref	ref
vrienden	-0,32 ***	0,01	0,06	-0,07	-0,08	0,39 ***
kinderen	-0,46 ***	-0,08 *	-0,04	-0,10	-0,13	0,82 ***
divers	-0,49 ***	-0,08 *	0,01	-0,07	-0,12	0,74 ***
inkomen						
laag	ref	ref	ref	ref	ref	ref
midden	-0,02	0,01	0,00	0,02	0,02	-0,03
hoog	-0,02	0,08 **	-0,03	0,02	0,01	-0,06
persoonskenmerken						
leeftijd						
< 70	ref	ref	ref	ref	ref	ref
70-84	-0,08 **	0,01	-0,09 *	-0,01	-0,01	0,17 ***
≥ 85	-0,12 ***	-0,03	-0,14 ***	-0,08 *	0,01	0,37 ***
geslacht						
man	-0,01	0,00	0,04 *	0,01	0,01	-0,06 *
vrouw					*	
opleiding						
laag	ref	ref	ref	ref	ref	ref
midden laag	-0,03	0,00	-0,01	0,02	0,01 ***	0,00
midden hoog	0,01	-0,02	0,05	0,01	-0,02	-0,03
hoog	0,03	-0,03	0,07	-0,02	-0,01	-0,04
R ² ongewogen	0,20					

a Multinomiale logit analyse.

b Thuiszorg omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging zonder informele of particuliere hulp; thuiszorg combi omvat de publiek gefinancierde thuiszorg gecombineerd met informele of particuliere hulp.

c Omdat in de groep ernstig hulpbehoevenden geen gebruikers van informele of particuliere hulp zijn met een kwetsbaar zorgpotentieel, vormen het kwetsbare en vrienden-zorgpotentieel tezamen de referentiegroep.

d * = significant p < 0,10; ** = significant p < 0,05; *** = significant p < 0,01.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

C.5 Ernstig hulpbehoevende 55-plussers met dementie

Tabel C.9 Marginale effecten zorggebruik op kenmerken van zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, ernstig hulpbehoevenden met dementie (n = 635)^{a, b}

	geen verblijf	verblijf
zorgpotentieel		
kwetsbaar	ref	ref
vrienden	0,17	-0,17
kinderen	0,16	-0,16
divers	0,65 ***	-0,65 ***
inkomen		
laag	ref	ref
midden	0,03	-0,03
hoog	0,17	-0,17
persoonskenmerken		
leeftijd		
< 70	ref	ref
70-84	0,03 **	-0,03 **
≥ 85	0,17 ***	-0,17 ***
geslacht		
man	ref	ref
vrouw	0,07	-0,07
opleiding		
laag	ref	ref
midden laag	-0,13	0,13
midden hoog	-0,05	0,05
hoog	-0,08	0,08
R² ongewogen	0,25	

a Multinomiale logit analyse.

b * = significant p < 0,10; ** = significant p < 0,05; *** = significant p < 0,01.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

Tabel C.10 Marginale effecten zorggebruik op kenmerken van zorgpotentieel, inkomen en persoonskenmerken, ernstig hulpbehoevend met dementie (n = 628)^{a, b}

	geen verblijf	verblijf
zorgpotentieel		
contacten minstens wekelijks		
kinderen	-0,05	0,05
familie	-0,07	0,07
vrienden	0,25 **	-0,25 **
leefsituatie		
samenwonend gezonde partner	ref	ref
samenwonend beperkte partner	ref	ref
alleenstaand	-0,76 ***	0,76 ***
verweduwd	-0,67 ***	0,67 ***
reistijd familie		
< 30 minuten	-0,01	0,01
inkomen		
laag	ref	ref
midden	0,02	-0,02
hoog	0,05	-0,05
persoonskenmerken		
leeftijd		
< 70	ref	ref
70-84	-0,03	0,03
≥ 85	-0,16 ***	0,16 ***
geslacht		
man	ref	ref
vrouw	0,01	-0,01
opleiding		
laag	ref	ref
midden laag	-0,10 ***	0,10 ***
midden hoog	-0,12 **	0,12 **
hoog	-0,24 ***	0,24 ***
R ² ongewogen	0,52	

a Multinomiale logit analyse.

b * = significant p < 0,10; ** = significant p < 0,05; *** = significant p < 0,01.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'08/'09), SCP-bewerking

Bijlage D Zorggebruik naar zorgpotentieel-kenmerken respondenten

Tabel D.1 Zorggebruik naar diverse zorgpotentieel-kenmerken, licht hulpbehoevenden, 2007/2008, verticaal gepercentreerd (n = 852)^a

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huis-houdelijke hulp	AWBZ-zorg	totaal
leeftijd	68	75	75	82	70
samenwonend	70	39	17	16	58
alleenstaand	17	16	24	19	18
verweduwd	13	45	59	65	24
reistijd naar familie < 30 minuten	72	73	73	74	72
tevreden met contacten	88	92	89	85	88
wekelijks contact met					
kinderen	56	47	74	61	57
familie	35	40	26	29	34
vrienden	60	61	64	51	59

a Thuiszorg of verblijf omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging met of zonder informele of particulier hulp en verblijf.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'o8/'09), SCP-bewerking

Tabel D.2 Zorggebruik naar diverse zorgpotentieel -kenmerken, matig hulpbehoevenden, 2007/2008, verticaal gepercentreerd (n = 754)^a

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huis-houdelijke hulp	thuiszorg of verblijf	totaal
leeftijd	67	71	76	77	70
samenwonend	73	49	33	31	61
alleenstaand	13	24	17	15	15
verweduwd	14	27	50	54	24
reistijd naar familie < 30 minuten	75	69	72	74	74
tevreden met contacten	82	89	74	78	81
wekelijks contact met					
kinderen	55	61	54	68	56
familie	28	22	32	53	1
vrienden	58	66	67	36	57

a thuiszorg of verblijf omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging met of zonder informele of particulier hulp en verblijf

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'o8/'09), SCP-bewerking

Tabel D.3 Zorggebruik naar diverse zorgpotentieel -kenmerken, ernstig hulpbehoevenden, 2007/2008, verticaal geperceenteerd (n = 754)^a

	geen zorg	informeel of particulier	alleen huis-houdelijke hulp	thuiszorg	thuiszorg combi	verblijf	totaal
leeftijd	68	74	74	75	77	85	74
samenwonend	80	53	30	29	35	5	43
alleenstaand	17	22	25	27	22	23	22
verweduwd	3	25	45	44	43	72	35
reistijd naar familie < 30 minuten	78	78	51	67	69	69	69
tevreden met contacten	78	88	73	67	75	79	76
wekelijks contact met							
kinderen	55	61	59	57	55	74	59
familie	29	42	13	23	28	35	28
vrienden	54	70	62	50	64	29	54

a Thuiszorg omvat de publiek gefinancierde persoonlijke verzorging en verpleging zonder informele of particuliere hulp; thuiszorg combi omvat de publiek gefinancierde thuiszorg gecombineerd met informele of particuliere hulp.

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'o8/'09), SCP-bewerking

Tabel D.4 Zorggebruik naar diverse zorgpotentieel -kenmerken, ernstig hulpbehoevenden met dementie, 2007/2008, verticaal geperceenteerd (n = 147)

	geen verblijf	verblijf	totaal
leeftijd	75	85	82
samenwonend	69	2	22
alleenstaand	8	31	24
verweduwd	23	67	54
reistijd naar familie < 30 minuten	77	69	71
tevreden met contacten	60	16	29
wekelijks contact met			
kinderen	44	66	59
familie	21	42	36
vrienden	24	14	17

Bron: SCP/CBS (AVO'07); SCP (OII'o8/'09), SCP-bewerking

Literatuur bijlagen

- Masyn, K. (2013). *Applied Latent Class Analysis: A Workshop*. Lubbock, TX Texas Tech University.
- Muthén, L.K. en B.O. Muthén (2010). *Mplus User's Guide. Sixth Edition*. Los Angeles, CA Muthén & Muthén.
- Yang, Ch. (2006). Evaluating latent class analysis models in qualitative phenotype identification. In: *Computational Statistics & Data Analysis*, jg. 50, nr. 4, p. 1090 – 1104.